

VARSTVO PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI DO LETA 2000*

UDK 502.58 (497.12)

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje je dokument *Cilji in usmeritve za razvoj in izvajanje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami do leta 2000*, ki ga v nadaljevanju objavljamo v celoti, pripravila na podlagi nove zakonodaje ter v skladu s potrebami, ki izhajajo iz ogroženosti Slovenije zaradi naravnih in drugih nesreč. Temeljni namen dokumenta je zagotoviti usklajen razvoj vseh sestavin sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Dokument je namenjen državnim organom, lokalnim skupnostim ter tistim gospodarskim družbam, zavodom in drugim organizacijam, katerih dejavnost je pomembna za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Za organizacijske enote Ministrstva za obrambo, ki se ukvarjajo s tem varstvom, je dokument obvezujoč. Delo, povezano z uresničevanjem dokumenta, bo v skladu s svojimi pristojnostmi usmerjala in usklajevala Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

Ocena nevarnosti

Na podlagi dosedanjih preučevanj naravnih in drugih nesreč ter trenutnih varnostnopolitičnih razmer v Evropi ni mogoče dati nesporne splošno veljavne ocene nevarnosti in morebitnih posledic naravnih in drugih nesreč kot temelja za načrtovanje in izvajanje varstva pred njimi. To varstvo pa lahko srednjeročno temelji na naslednjih ugotovitvah, na podlagi katerih ga tudi izvajamo:

- naravni pojavi, ki povzročajo nesreče, se ne zmanjšujejo in nanje človek večinoma še vedno ne more vplivati; za zmanjšanje njihovih učinkov pa že obstajajo zanesljivi preventivni ukrepi, ki so večinoma tudi cenejši od sanacijskih
- naravne nesreče so velika ovira za razvoj, saj je zaradi njih treba vsako leto nameniti velik del bruto domačega proizvoda (po svetu so se izgube v gospodarstvu zaradi naravnih nesreč od leta 1960 do leta 1992 petkratno povečale); dosedanje finančno vlaganje v sanacijo posledic naravnih nesreč ni prispevalo k zmanjšanju škode; dolgoročne in z okoljem usklajene gospodarske rasti ni možno doseči brez ustreznih ukrepov za zmanjšanje izgub ob nesrečah; zato je nujno in utemeljeno večje vlaganje v preventivo ter pripravljenost za zaščito, reševanje in pomoč
- število industrijskih in drugih civilizacijskih nesreč se ne zmanjšuje; zaradi njih se povečujejo gospodarske in druge izgube, ranljivost naselij in medsebojna odvisnost
- varnostnopolitične razmere v Evropi ne glede na nastajajočo novo varnostno ureditev, demokratizacijo po svetu in druge pozitivne spremembe na tem področju, prebivalcem Slovenije še ne

zagotavljajo varnosti pred vojaškimi napadi oziroma pred posledicami vojaških spopadov v njeni soseščini

- sedanji vzorci gospodarskega razvoja, zlasti porabe, proizvodnje in posegov v prostor, povečujejo izpostavljenost nesrečam; še posebno krhka in ranljiva so mesta zaradi koncentracije prebivalstva in infrastrukture ter zapletenosti njihove organiziranosti
- posamezne naravne in industrijske nesreče imajo lahko tudi čezmejne vplive, zato je treba ukrepe za varstvo pred njimi izvajati v sodelovanju z vsemi ogroženimi državami.

Iz navedenega izhaja, da življenjsko okolje Republike Slovenije lahko ogrozijo številne naravne in druge nesreče. Najnevarnejše so tiste nesreče, ki lahko hkrati ogrozijo celotno življenjsko okolje ali njegov pomemben del. To so predvsem: vojna (uporaba sodobnega orožja za množično uničevanje ob vojaškem napadu na Republiko Slovenijo ali ob morebitnem vojaškem spopadu v njeni soseščini), jedrska nesreča ali drugo čezmerno onesnaženje tal, vode in zraka, ki lahko poruši ekološko ravnotežje, ter potres in poplava. Za obvladovanje teh nesreč so potrebne priprave na lokalni in državni ravni.

Temeljni cilji, načela in usmeritve

Splošni cilji

- zmanjšati število nesreč ter preprečiti oziroma zmanjšati človeške in materialne izgube
- izboljšati pripravljenost republike Slovenije na naravne in druge nesreče

- zagotoviti usklajen razvoj vitalnih delov sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami glede na ogroženost in finančne možnosti.

Posebni cilji

- dograditi enoten sistem opazovanja, obveščanja in alarmiranja
- izboljšati možnosti napovedovanja ter opozarjanja na nevarnosti naravnih in drugih nesreč
- uveljavljati vzorec preventivnega obnašanja (razvijanje kulture preprečevanja nesreč)
- vključevati ukrepe za preprečevanje nesreč in krepitev pripravljenosti pri načrtovanju razvoja na vseh ravneh (razvoj globalne preventive)
- organizirati sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v novih občinah
- organizirati sodobno funkcionalno izobraževanje in usposabljanje (v domačih in tujih ustanovah) za vse oblike varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v povezavi z izobraževanjem na šolah
- vzpostaviti sistem ocenjevanja škode ter zagotavljanja pomoči ob naravnih nesrečah
- tipizirati zaščitno in reševalno opremo, ki se množično uporablja
- ugotoviti, katere dejavnosti in objekti so nevarni, ter določiti območje ogroženosti v republiki Sloveniji
- evidentirati vire pitne vode, ki so pomembni za vodno oskrbo v sprememljenih razmerah, in sprejeti ukrepe za njihovo zaščito
- organizirati enoten sistem radiološke, kemijske in biološke zaščite v državi
- ratificirati in uveljavljati konvencije in sporazume OZN, ki urejajo to področje in so v interesu republike Slovenije, ter prilagoditi domačo zakonodajo in standarde sporazumom in standardom Evropske unije

* dokument je za objavo pripravil Bojan Ušeničnik, Ministrstvo za obrambo, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Kardeljeva ploščad 26, Ljubljana

- skleniti dvostranske in večstranske sporazume o skupnih projektih za zmanjšanje nevarnosti, medsebojnem obveščanju in vzajemni pomoči ob nesrečah, še zlasti s sosednjimi državami in državami, ki jih ogrožajo iste nevarnosti
- uveljaviti mednarodne standarde kako-vosti ISO 9000
- vzpostaviti enotno in celovito inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem predpisov o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Načela in usmeritve

- prostovoljno in neplačano opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči organizirati kot temeljno obliko zaščite, reševanja in pomoči ob velikih nesrečah
- ocene tveganja in ogroženosti ter izračuni stroškov/koristi morajo postati izhodišče za oblikovanje politike preprečevanja nesreč in krepitve pripravljenosti nanje
- pri spremljanju nevarnosti in obveščanju javnosti ni smiselno imeti več različnih sistemov; cilj mora biti funkcionalna enotnost sistema, ki bo usmerjen k preprečevanju nevarnosti in blažitvi posledic nesreč; rezultati opazovanja morajo biti dostopni vsem državnim organom, organom lokalnih skupnosti in organizacijam, ki se kakor koli ukvarjajo z varstvom pred nesrečami
- s pravočasno in pravilno napovedjo nesreče ter preventivnimi ukrepi se lahko škoda bistveno zmanjša, zato je treba dati temu največji pomen
- pospešiti pripravo programa zavarovalništva na področju preprečevanja nesreč
- organizacije, lokalne skupnosti in državni organi morajo ob nevarnosti naravne ali druge nesreče ukrepati v skladu z načelom previdnosti, kar pomeni, da ob nevarnosti ne smejo odlašati s smotrnimi in stroškovno učinkovitimi preventivnimi in drugimi ukrepi
- sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami temelji na osebni in vzajemni zaščiti prebivalcev ter uporabi trenutnih zmogljivosti organizacij, lokalnih skupnosti in države; Civilna zaščita v določenih okoliščinah te zmogljivosti glede na ogroženost le dopolnjuje
- pomoč države ob nesreči je lahko le dodatna pomoč pri zaščiti in reševanju, zagotavljanju osnovnih življenjskih razmer ter odpravi posledic nesreče, zato je treba še naprej krepiti osebno in vzajemno zaščito, sosedsko pomoč ter pripravljenost organizacij in lokalnih skupnosti na nesreče
- pospeševati medsebojno sodelovanje lokalnih skupnosti pri preventivi, krepitvi pripravljenosti, obveščanju o nevarnostih in ukrepanju ob nesrečah
- narava nesreč zahteva pripravljenost organizacij, lokalnih skupnosti in državnih organov za hitro in učinkovito lokalno ukrepanje zlasti pri zaščiti in reše-

vanju življenj in dobrin ter ohranjanju infrastrukture

- razširjati znanja in informacije, ki se nanašajo na predvidevanje, preprečevanje, zaščito, reševanje in odpravljanje posledic nesreč s programi prenosa tehnologije, izobraževalnimi programi, predstavitvenimi projekti pa tudi s programi tehnične pomoči
- kadre za zaščito in reševanje praviloma izobražujejo šole v rednem izobraževalnem sistemu; v izobraževalnem centru za zaščito in reševanje izvajati le določene programe izobraževanja gasilcev
- vodilnemu osebju, inštruktorjem in specialistom omogočiti tudi izpopolnjevanje v tujini
- v programe usposabljanja vodilnega osebja, zlasti še poveljnikov CZ ter članov štabov CZ, vključiti tudi vsebine o načrtovanju, uporabi sodobne informacijske tehnologije, komuniciranju z javnostjo, metodiki usposabljanja ter pripravi in izvajanju vaj
- načrtno spodbujati in podpirati usposabljanje prebivalcev za prvo (medicinsko) pomoč
- z merili za opremljanje in komercialnimi standardi preprečiti nakup opreme, za katero v Sloveniji nista zagotovljena kakovostno vzdrževanje in popravilo
- sedanje proizvodne možnosti, pretok blaga in založenost trga kažejo, da ni potrebe po posebnem razvoju in proizvodnji (namenski proizvodnji) zaščitne in reševalne opreme
- pospešiti dejavnosti za varstvo kulturne dediščine v skladu s konvencijo
- zagotoviti pravne možnosti za uveljavljanje odgovornosti in nadomestila za škodo, ki nastane kot posledica nevarnih dejavnosti.

Zakonodaja, predpisi in standardi

Cilji do leta 2000

- sprejeti in uveljaviti manjkajočo zakonsko ureditev ukrepov za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami (v sistemski in področni zakonodaji)
- sprejeti in uveljaviti podzakonske predpise
- urediti standardizacijo, preizkušanje in potrjevanje
- postopno prilagoditi nacionalno zakonodajo in standarde mednarodnim konvencijam in standardom.

Usmeritve za delo

- po sprejetju sistemske zakonodaje o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami usmeriti težišče dejavnosti k pripravi in dopolnjevanju področne zakonodaje, s katero naj bi se uredilo

varstvo posameznih dobrin (tal, vode, 173 zraka, gozdov, naravne in kulturne dediščine idr.) pred učinki naravnih in drugih nesreč, ter zakonodaje, ki ureja oziroma naj bi urejala varnost pri posegih v prostor in graditvi

- upoštevati, da bo morala republika Slovenija še pred vključitvijo v Evropsko unijo svojo zakonodajo in standarde uskladiti s sporazumi in standardi Evropske unije.

Raziskave

Cilji do leta 2000

Opraviti raziskave po sledečih raziskovalnih in razvojnih tematikah:

- napovedovanje obilnih padavin in visokih voda
- napovedovanje viharjev
- modeliranje požarov v naravi
- modeliranje gibanja nevarnih snovi v okolju
- izboljšave in razvoj sistemov za opazovanje in opozarjanje na nevarnosti
- razvoj sodobnih metod za presojanje ogroženosti zaradi naravnih nesreč
- metodologija za izdelavo ocene požarne ogroženosti
- ukrepi za zaščito in preprečevanje širjenja velikih požarov v mestih in drugih ranljivih naseljih
- ocena potresne ogroženosti slovenskih mest
- ugotavljanje odpornosti konstrukcij proti potresu
- razvoj tehnologij za povečanje protipotresne odpornosti sedanjih konstrukcij in zgradb
- raziskave vzrokov, zaradi katerih ob obilnih padavinah popuščajo nasipi
- tehnike vzdrževanja in obnavljanja nasipov ob visokih vodah
- ogroženost naselij, industrijskih in infrastrukturnih objektov ter kmetijskih zemljišč zaradi poplav
- razvoj tehnologij za varstvo pred poplavi
- ogroženost infrastrukturnih in drugih objektov zaradi zemeljskih plazov, podorov in usadov
- razvoj sodobnih metod za presojanje ogroženosti in preprečevanje zemeljskih plazov, podorov in usadov
- razvoj tehnologij za zagotavljanje odpornosti konstrukcij in zgradb proti viharjem
- razvoj tehnologij za povečanje varnosti pred strelo
- ogroženost in preprečevanje nesreč zaradi snežnih plazov
- ogroženost in možnosti zaščite podtalnih zalog pitne vode pred nesrečami z nevarnimi snovmi v industriji in prometu
- nevarnosti epidemij nalezljivih bolezni ob poplavih, potresih in drugih nesrečah (nevarnosti verižnih nesreč)

- 174 • vedenje ljudi in odzivanje družbe na nesreče
- oblike in merila za dajanje pomoči ogroženemu prebivalstvu ob velikih nesrečah
 - metode za presojanje gospodarskih in družbenih vplivov nesreč ter učinkovitosti preventivnih ukrepov
 - razvoj metod za ocenjevanje škode, ki jo povzročijo naravne nesreče
 - metodologija za izdelavo analiz študijskih primerov
 - ugotavljanje stopnje zaščite (študije stroškov/koristi) pred posameznimi nesrečami
 - razvoj doktrine varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami
 - strategija in taktika ukrepanja ob velikih nesrečah
 - razvoj in razporeditev sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč glede na ogroženost
 - ukrepi za hitro usposobitev infrastrukture ob nesreči z minimalnimi vložki
 - organiziranje vodne oskrbe ob izpadu vodovodnih sistemov
 - vzpostavitev in urejanje prometa v mestu, ki ga je prizadel rušilni potres
 - uporaba ekološko neoporečnih materialov pri zaščiti in reševanju ob požarih, nesrečah z nevarnimi snovmi in drugih nesrečah
 - razvoj sodobnega informacijskega sistema o naravnih in drugih nesrečah
 - sodobne metode javnega obveščanja ob nesrečah
 - izdelava modelnih programov in projektov obnove po poplavi, potresu, viharju
 - oblike in financiranje javnih del pri preprečevanju nesreč in odpravljanju njihovih posledic
 - vsebina in metode za dokumentiranje naravnih in drugih nesreč.

Usmeritve za delo

- navedene tematike upoštevati tako pri načrtovanju samostojnih raziskav kot pri širših temeljnih in drugih raziskavah
- večino raziskovalnih in razvojnih projektov izdelati v okviru raziskovalnega programa Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami kot sestavnega dela nacionalnega raziskovalnega programa; posamezne uporabne raziskave in analize študijskih primerov pripraviti v okviru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje
- prednost morajo imeti raziskave o ogroženosti, opazovanju, obveščanju in alarmiranju ter preventivnih ukrepih.

Opazovanje

Cilji do leta 2000

- izboljšati možnosti napovedovanja naravnih in drugih nesreč
- vzpostaviti funkcionalno povezanost opazovalnih in nadzornih sistemov, ki

so pomembni za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami

- dograditi sistem za opazovanje radio-loške nevarnosti
- vzpostaviti sistem za opazovanje stanja visokih pregrad na vodnih zbiralnikih
- vzpostaviti sistem za odkrivanje in spremljanje požarov v sredozemskem in submediteranskem delu Slovenije
- vzpostaviti sistem spremljanja prevoza nevarnih snovi na območju Slovenije
- izpopolniti sistem opazovanja nevarnosti snežnih plazov.

Usmeritve za delo

Večina opazovalnih sistemov ni v pristojnosti Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, temveč so zanje pristojni drugi državni organi in organizacije. Zato bo Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje sodelovala pri njihovem razvoju, predvsem pa bo poskrbela, da se ti opazovalni sistemi vključijo v sistem opazovanja, obveščanja in alarmiranja, ter da bodo rezultati spremljanja meteoroloških, hidroloških, seizmoloških, radioloških, ekoloških in drugih razmer dostopni vsem, ki se ukvarjajo z varstvom pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Obveščanje in alarmiranje

Cilji do leta 2000

- reorganizirati in posodobiti centre za obveščanje
- uveljaviti nove (evropske) telefonske številke za klic v sili
- vzpostaviti sistem javnega alarmiranja
- razviti in dograditi sisteme za obveščanje in alarmiranje v industriji ob ekoloških nesrečah:
- vzpostaviti sistem tihega alarmiranja
- uveljaviti nove alarmne znake
- mednarodno izmenjevati podatke o nevarnostih in nesrečah.

Usmeritve za delo

- centre za obveščanje organizirati pri vseh regijskih upravah za obrambo ter v Idriji in Črnomlju; organizirati in opremiti jih tako, da bodo lahko opravljali informacijske, komunikacijske in dispečerske naloge na vseh področjih zaščite in reševanja (gasilska služba, gorska reševalna služba, jamarska reševalna služba, zdravstvena reševalna služba, dejavnosti CZ idr.) ter naloge javnega in tihega alarmiranja
- projekt vzpostavitve sistema javnega alarmiranja obsega posodobitev sedanjih in dopolnitev lokalnih tehničnih sistemov, povezavo teh sistemov na regijski in državni ravni zaradi centralnega upravljanja, ki omogoča tudi alarmiranje po smereh, razvoj in uveljavljanje novih elektronskih siren ter RDS

(radio data system), ki omogočata prenos govornih oziroma pisnih sporočil, razvoj in uvajanje prenosnih sistemov obveščanja in alarmiranja ter vzpostavitev komunikacijskih povezav z radijskimi in telefonskimi postajami. Projekt je državnega pomena. Prednost imata razvoj in vzpostavitev tistih delov sistema, ki so pomembni pri obveščanju in alarmiranju ob jedrski nesreči, nesreči s klorom in drugimi nevarnimi snovmi, visokem vodnem valu ter ob vojni nevarnosti na gosto naseljenih območjih

- v okviru radijskih zvez za potrebe zaščite in reševanja postopno razviti samostojen sistem tihega alarmiranja za vse pomembnejše izvajalce nalog zaščite in reševanja.

Informacijski sistem

Cilji do leta 2000

- vzpostaviti informacijski sistem o naravnih in drugih nesrečah, ki bo obsegal zbirke podatkov o dosedanjih nesrečah; škodi; virih nevarnosti; ogroženih prebivalcih, živini in drugih dobrinah (objekti, vodni viri, kulturne dobrine idr.); infrastrukturnih objektih in napravah (vodovod, kanalizacija, ceste, elektrika, plin, telefon, odlagališča odpadkov); silah in sredstvih za zaščito, reševanje in pomoč (reševalci, oprema, zaščitni objekti, sredstva pomoči, evakuacijska zbirališča in poti idr.); nevarnih snoveh; intervencijah sil za zaščito, reševanje in pomoč; stroških zaščite, reševanja in pomoči ter omogočal uporabo statističnih podatkov
- zagotoviti programske in tehnične možnosti za zbiranje in obdelavo podatkov ob nesreči ter za vodenje akcij za zaščito, reševanje in pomoč (sistem vodenja na izvedenski ravni)
- dograditi grafični informacijski sistem
- zagotoviti tehnične možnosti za telekonference.

Usmeritve za delo

- zbirke podatkov v skladu zakonskimi pooblastili pridobiti in vzdrževati v sodelovanju z državnimi organi in organizacijami
- zagotoviti prenos in dostopnost podatkov izvajalcem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v skladu s predpisi.

UJMA

Zveze

Cilji do leta 2000

- vzpostaviti samostojen sistem brez-žičnih zvez na področju zaščite in reševanja.

Usmeritve za delo

Sistem zvez na področju zaščite in reševanja mora omogočiti medsebojno komuniciranje izvajalcev pri vodenju in izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči ter preprosto povezovanje z drugimi komunikacijskimi sistemi (sistem upravnih zvez, komunikacijski sistem v policiji itd.).

Preventiva

Cilji do leta 2000

- izboljšati medresorsko usklajevanje pri načrtovanju in izvajanju preventivnih ukrepov
- izboljšati preventivo pri urejanju prostora in graditvi
- zmanjšati posledice požarov
- zmanjšati posledice zemeljskih plazov
- zmanjšati posledice vodnih ujm
- zmanjšati tveganje za nastanek industrijskih nesreč.

Usmeritve za delo

- izvajanje obsežnejših preventivnih ukrepov za posamezne naravne in druge nesreče (požari v naravi, poplave, zemeljski plazovi, snežni plazovi) načrtovati z nacionalnimi programi varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami
- izvajanje preventivnih ukrepov pri urejanju prostora, posegih vanj in graditvi zagotoviti s prostorskimi načrti, prostorskimi redi in prostorskimi izvedbenimi načrti; zagotoviti izpolnjevanje temeljnih zahtev varstva pred nesrečami, ki se nanašajo na ureditev prostora, zgradbe in materiale
- preventivne dejavnosti pospeševati z obveščanjem javnosti o ugotovitvah na področju preventive
- pospešiti ratifikacijo in uresničevanje konvencije o čezmejnih učinkih industrijskih nesreč oziroma seveško smernico ter okrepiti mednarodno sodelovanje na tem področju.

Zaščitni ukrepi

Cilji do leta 2000

- določiti in osnovno urediti lokacije in objekte za začasno nastanitev prebivalcev, ki so zaradi naravne ali druge nesreče ostali brez doma ter sredstev za preživetje

- določiti območja in naselja, kjer se zaradi ogroženosti prebivalstva v vojni gradijo zaklonišča
- izdelati in izvajati zasnovo varstva kulturnih dobrin pred posledicami naravnih in drugih nesreč.

Usmeritve za delo

- zagotoviti osnovne materialne možnosti za izvajanje zaščitnih ukrepov
- priprave za začasno nastanitev in oskrbo ogroženega prebivalstva izvajati v sodelovanju z Rdečim križem in drugimi človekoljubnimi organizacijami
- država naj subvencionira predvsem graditev javnih zaklonišč ter zaklonišč v javnih objektih; rešiti vprašanje vzdrževanja sedanjih zaklonišč
- pri varstvu kulturne dediščine upoštevati haaško konvencijo ter priporočila Sveta Evrope.

Osebna in vzajemna zaščita

Cilji do leta 2000

- usposobiti prebivalce za osebno in vzajemno zaščito ob najnevarnejših naravnih in drugih nesrečah
- organizirati službo za svetovanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite ob množičnih nesrečah
- oblikovati najnujnejše zaloge živil in drugih življenjsko potrebnih sredstev v gospodinjstvih.

Usmeritve za delo

- program usposabljanja za osebno in vzajemno zaščito pripraviti za tri ciljne skupine: šolsko mladino, preostale prebivalce ter pripadnike enot Civilne zaščite; usposabljanje šolsko mladino za osebno in vzajemno zaščito v okviru izobraževanja na šolah; usposabljanje prebivalcev izvajati kot neobvezno, predvsem v obliki vodenega samoizobraževanja s pomočjo občil, pripadnike Civilne zaščite pa usposabljanje v okviru temeljnega usposabljanja
- program usposabljanja za osebno in vzajemno zaščito mora vsebovati katalog znanja o osebni in vzajemni zaščiti ob potresu, poplavi, požaru, velikih prometnih nesrečah, viharju, nalezljivih človeških in živalskih boleznih, industrijskih nesrečah, radioloških nevarnostih in v vojni.

UJAMA

Sile za zaščito, reševanje in pomoč

Cilji do leta 2000

- organizirati vsa vodstva CZ (poveljniki, štabi in zaupniki)
- organizirati državno enoto za hitro posredovanje
- organizirati načrtovane državne, lokalne in druge enote in službe CZ
- zagotoviti materialne in druge možnosti za delovanje gasilske, gorske in jamar-ske reševalne službe
- zagotoviti osnovno opremo in usposobljenost enot Slovenske vojske za sodelovanje pri zaščiti in reševanju.

Usmeritve za delo

- v strukturo za operativno izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči vključiti do 5 odstotkov vseh državljanov republike Slovenije, od tega v Civilno zaščito 2,5, v operativne sestave prostovoljnih organizacij 2, v poklicne strukture pa okoli 0,5 odstotka vseh državljanov
- do konca leta 1995 organizirati vse načrtovane državne enote in službe za zaščito, reševanje in pomoč, do konca leta 1996 pa tudi vse občinske enote in službe ter enote gospodarskih družb in drugih organizacij; do leta 2000 vse enote in službe usposobiti in opremiti v skladu z merili
- vodstva, enote in službe za zaščito, reševanje in pomoč organizirati in usposobiti tako, da se na poziv pristojnega organa lahko zberejo:
 - poveljniki in štabi CZ najpozneje v 2 urah
 - državna enota za hitro posredovanje najpozneje v 4 urah
 - poklicne enote in službe najpozneje v 4 urah
 - prostovoljne enote in službe najpozneje v 6 urah
 - enote in službe CZ najpozneje v 12 urah.

Izobraževanje in usposabljanje

Cilji do leta 2000

- vključiti osnovno znanje o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami med izbirne učne vsebine v osnovnih in srednjih šolah
- organizirati dopolnilno izobraževanje poklicnih gasilcev na vseh stopnjah
- dograditi sistem usposabljanja za zaščito, reševanje in pomoč na občinski oziroma medobčinski ravni

- 176 • uveljaviti Izobraževalni center za zaščito in reševanje kot osrednjo izobraževalno ustanovo republike Slovenije na tem področju
- vzpostaviti mednarodno sodelovanje pri izobraževanju in usposabljanju kadrov, izmenjavi predavateljev, inštruktorjev in drugih strokovnjakov, izmenjavi literature in drugih učnih pripomočkov ter izkušenj.

Usmeritve za delo

- pri pripravi programov usposabljanja izhajati iz doseženega znanja udeležencev ter njihovih nalog; težišče mora biti na praktičnem delu; vsebine o prvi pomoči vključiti v vse programe
- množične oblike usposabljanj čim bolj približati udeležencem
- v Izobraževalnem centru prednostno usposabljati vodilne in vodstvene kadre, pripadnike državnih enot ter predavatelje, ki sodelujejo pri usposabljanju v občinah
- organizirati izobraževalne delavnice in druge oblike strokovne obravnave problematike varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami z mednarodno udeležbo.

Načrti zaščite in reševanja

Cilji do leta 2000

- izdelati in izpopolniti državne načrte zaščite in reševanja
- izdelati občinske načrte zaščite in reševanja
- izdelati načrte mednarodne pomoči na podlagi dvostranskih in večstranskih sporazumov ter programa Partnerstvo za mir.

Usmeritve za delo

- načrte zaščite in reševanja izdelati v skladu z ocenami ogroženosti
- na državnih ravni izdelati načrte zaščite in reševanja ob potresu, suši, jedrski, letalski in železniški nesreči; na regijski ravni izdelati poleg omenjenih načrtov tudi načrte zaščite in reševanja ob poplavi, industrijski nesreči, viharju ter nesreči v cestnem in pomorskem prometu; v občinah izdelati načrte zaščite in reševanja ob vseh nesrečah, ki se lahko zgodijo v posamezni občini
- načrte zaščite in reševanja v vojni izdelati na vseh ravneh.

UJMA

Rezerve

Cilji do leta 2000

- oblikovati najnujnejše zaloge zaščitnih sredstev in sredstev pomoči, ki so nujno potrebna ob množičnih naravnih in drugih nesrečah (zaščitne maske, sredstva za začasno nastanitev, gasilna sredstva, sanitetni material, najnujnejša zdravila, otroška hrana in drugo)
- zgraditi oziroma urediti državna skladišča za zaloge ter opremo in sredstva državnih enot in služb CZ
- zgraditi oziroma urediti občinska skladišča za opremo in sredstva občinskih enot in služb CZ.

Usmeritve za delo

- zaloge oblikovati kot državne in občinske zaloge v skladu z ogroženostjo; v občinah oblikovati predvsem najnujnejše zaloge sredstev za začasno nastanitev in oskrbo ogroženih prebivalcev
- državne zaloge razporediti po regijah v skladu z ogroženostjo.

Mednarodno sodelovanje

Cilji do leta 2000

- okrepiti vlogo Slovenije pri mednarodnem urejanju in reševanju vprašanj varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, prispevati k izboljšanju medsebojnega obveščanja o nevarnostih in pripravljenosti na nesreče, sodelovati pri znanstveni, tehnični in drugi pomoči pri preprečevanju nesreč in odpravljanju njihovih posledic
- uresničevati cilje mednarodne akcije Desetletje zmanjševanja naravnih nesreč, ki jo je spodbudila in jo usmerja OZN
- skleniti dvostranske sporazume o medsebojnem obveščanju in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah z Avstrijo, Madžarsko, Hrvaško in Italijo
- vzpostaviti sodelovanje na podlagi sporazuma o sodelovanju pri napovedovanju, preprečevanju in ublažitvi naravnih in tehnoloških katastrof med vladami Avstrije, Hrvaške, Madžarske, Italije, Poljske in Slovenije
- razširiti in poglobiti sodelovanje v skupnosti Alpe-Jadran ter z državami, ki glede ogroženosti zaradi naravnih in drugih nesreč doživljajo podobno uso do kot Slovenija
- vključevati se v programe OZN, EU in Partnerstvo za mir
- uresničevati Ljubljansko deklaracijo.

Usmeritve za delo

- meddržavno in mednarodno sodelovanje razvijati na podlagi skupnih interesov in enakopravnosti
- spodbujati in podpirati mednarodne dejavnosti človekoljubnih organizacij.

Usmeritve in merila za financiranje

Usmeritve

- za financiranje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, razen za temeljne preventivne programe in programe sanacije škode po naravnih nesrečah, zagotoviti okoli 0,24 % bruto domačega proizvoda oziroma 2583 SIT na prebivalca.

UJMA

UJMA

UJMA

UJMA

UJMA

UJMA

UJMA